

IV. ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

*Єременко Ю. А.,
аспірант кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ПРОКУРАТУРИ (СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА, ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ)

У статті досліджено природу спеціалізації органів прокуратури, а також здійснено аналіз переваг та ризиків такої спеціалізації.

***Ключові слова:** прокуратура, спеціалізація, організація, спеціалізована прокуратура, ефективність.*

В статті досліджено природу спеціалізації органів прокуратури, а також здійснено аналіз переваг та ризиків такої спеціалізації.

***Ключевые слова:** прокуратура, специализация, организация, специализированная прокуратура, эффективность.*

Організація прокуратури в Україні після 1991 року відзначається багатьма змінами законодавства, що регулює її діяльність, а також її місце та роль у правовій системі. Чинним Законом України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 (ст. 7) передбачено функціонування двох важливих складових системи: військову прокуратуру та Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру. Органи були сформовані після бурхливих 2013–2014 років і послідовних подій відповідно до публічного інтересу, як нові спеціалізовані складові системи. У попередні роки, до прийняття нового закону, діяли інші спеціалізовані органи прокуратури України. У визначе-

них умовах актуальним є дослідження правової природи спеціалізації органів прокуратури із зверненням уваги на переваги, а також на можливі недоліки.

Тему спеціалізованих органів прокуратури досліджували: В.В. Сухонос, М.В. Руденко, О.Р. Михайленко, Л.Р. Грицаєнко та ін. Однак питання переваг і потенційних недоліків спеціалізації органів прокуратури потребують подальших досліджень і сьогодні.

Метою даної роботи є розкриття соціально-економічної природи спеціалізації, зокрема спеціалізації органів прокуратури; визначення переваг і ризиків функціонування спеціалізованих органів у системі прокуратури.

Спеціалізація як явище є характерним далеко не тільки для прокуратури, судової системи, правоохоронних органів та інших державних або муніципальних органів, а й для багатьох інших соціально-економічних структур (систем) людської організації. У зв'язку з цим для аналізу змісту та призначення спеціалізації, важливим є дослідження даного явища у його генезі, а також прояву в інших сферах діяльності людини.

Сучасність та історія органів прокуратури відзначається багаторівневістю спеціалізації. На нашу думку, прокуратурі України притаманний змішаний тип спеціалізації, де присутня спеціалізація органів (САП, військова прокуратура) [1], департаментів (наприклад, Департамент підтримання державного обвинувачення та представництва інтересів громадянина або держави в судах ГПУ), управлінь (наприклад, Управління з розслідування злочинів, вчинених злочинними організаціями ГПУ), відділів (наприклад, Відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції ГПУ), індивідуальна спеціалізація прокурорів (наприклад, спеціалізація прокурора територіального органу щодо злочинів у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин).

Можна виокремити внутрішню спеціалізацію в органах прокуратури, яка включає спеціалізацію структурних складових окремих органів (управління, департаменти, відділи, прокурори), а також спеціалізацію самих органів прокуратури (військова прокуратура, антикорупційна прокуратура). Історія органів прокуратури також багата на приклади формування різних типів спеціалізованих прокуратур а саме: транспортні прокуратури (серед яких спеціалізовані прокуратури на морському, річковому, залізничному, повітряному транспорті), природоохоронні та екологічні прокуратури, спецпрокуратури на особливо режимних об'єктах, трудові прокуратури, Прип'ятська спеціальна прокуратури, прокуратури з нагляду за додержанням законів у виправно-трудових установах [2] та ін.

Спеціалізація зазвичай безпосередньо пов'язана із продуктивністю та ефективністю визначеної діяльності. У зв'язку з чим, на нашу думку, очевидною є необхідність звернутись до таких галузей людських знань, як: економічні науки та теорія управління (менеджмент). В економічній теорії виділяється економічна ефективність і соціальна ефективність. Так, під економічною ефективністю розуміється досягнення виробництвом найвищих результатів за найменших витрат живої та уречевленої праці або зниження сукупних витрат на одиницю продукції. Під соціальною ефективністю мають на увазі ступінь відповідності результатів виробництва соціальним потребам суспільства, інтересам окремої людини. Безперечно, для таких організацій, як прокуратура, – соціальна ефективність має першочергове значення [3, с. 128–129].

Наукові роботи Адама Сміта займають почесне місце у багатьох економічних дисциплінах завдяки його внеску у класичну економічну доктрину, у тому числі завдяки праці «Дослідження про природу та причини багатства народів» 1776 року. Як зазначає А. Сміт, «найбільший прогрес у розвитку продуктивної сили праці і значна частка творчості, вміння і кмітливості, з якими він спрямовується і збільшується, скоріше за все, з'явилися внаслідок поділу праці». Також він стверджує, що поділ праці в будь-якому ремеслі, та у яких обсягах він не був введений, викликає відповідне збільшення продуктивності праці. На думку А. Сміта, такий розподіл звичайно здебільшого з'являється в країнах, що досягли вищого ступеня промислового розвитку, те що в дикому стані суспільства становить роботу однієї людини, в більш розвиненому суспільстві виконується кількома [4; с. 50]. Адам Сміт вбачав причини спеціалізації у зовнішніх умовах і людській природі. Так, до останньої можна віднести: пришвидшений розвиток навичок і вмінь працівників, загальнолюдські притаманності

(прагнення вигоди, здатність до обміну), можливість полегшення та скорочення праці [4; с. 76–79]. Водночас у зовнішніх умовах Адам Сміт вбачає перш за все місткість ринку (науковець концентрується насамперед на виробниках). На думку вченого, поділ праці зумовлений та обмежений ринком. Стосовно цього він наводить приклади поширення спеціалізації та вузьких спеціальностей на економічно розвинених, густонаселених територіях, розташованих на торгових шляхах, та її обмеження на малонаселених віддалених землях.

Одним із класиків, який зробив значний внесок у теорію загального адміністрування, та одним із «батьків-засновників» теорії менеджменту є французький гірничий інженер, теоретик і практик менеджменту Анрі (Генрі) Файоль. Він визначив основні функції управління: передбачення, організація, розподіл, координація і контроль. Також ним закладено основи структурно-функціонального підходу, відповідного до якого функції визначають структуру управління організацією. Сучасне визначення процесу управління побудовано на принципах Анрі Файоля. Науковець визначив 14 принципів управління організацією: 1) поділ праці; 2) повноваження і відповідальність; 3) дисципліна; 4) єдиначальність; 5) єдність керівництва; 6) підпорядкування приватних інтересів загальним; 7) винагорода персоналу; 8) централізація; 9) ієрархія; 10) порядок; 11) справедливість; 12) стабільність складу персоналу; 13) ініціатива; 14) єднання персоналу [5; с. 72–76].

З погляду Файоля, поділ праці дозволяв виконувати більшу за обсягом роботу, з вищою якістю, з меншою витратою зусиль. Цей принцип може бути застосований не тільки для виробничої праці, а й для управлінської. Ефективним поділ праці є тільки до певної можливої межі, з досягненням якої він не буде надавати потрібного ефекту. Поділ праці є безпосередньо пов'язаним із спеціалізацією. На переконання Анрі Файоля, спеціалі-

зація – це ознака природнього порядку речей, яка присутня як у тваринному світі, так і в людському суспільстві. На думку науковця, поділ праці має відноситися до всіх аспектів роботи організації, однак: «поділ праці має свої межі, які визначаються як нашим досвідом, так і відчуттям міри» [5; с. 72].

Широковідомий вчений, який зробив вагомий внесок у розвиток теорії управління, економіки, філософії, а також став одним із родоначальників соціологічної науки є Макс Вебер. Однією із найбільш відомих праць, яка вплинула на формування державних і приватних структур є, «Бюрократія» (1922 р.). На початку ХХ століття Вебер активно досліджував теорію державно-владних структур. Він описав ідеальний тип організації, яку назвав бюрократією, що характеризувалася поділом праці, чітко визначеною ієрархією, деталізованими регулятивними нормами та правилами, неособистими стосунками. Макс Вебер чітко розумів, що описаний ним тип організації – це ідеальна модель, однак вбачав перспективу у висунутих ідеях і принципах. Його теорія стала відображенням багатьох сучасних великомасштабних організацій [6; с. 71]. Відповідно до предмета нашого дослідження, у веберівській концепції найбільше привертає увагу складова спеціалізації, спеціальна кваліфікація, спеціальна професійна підготовка, визначений розподіл командної влади. Очевидно, що Вебер підтримував ідею спеціалізації у сфері державної служби та загалом у цій сфері бачив ті ж позитивні ознаки, що й Адам Сміт, більше того, спеціалізація була важливою частиною структурованої, ієрархічної, «беземоційної», але розумної системи. Ідея бюрократії як «машини управління» мала значний вплив на розвиток у першу чергу західних, а пізніше інших держав, передусім ми маємо на увазі Радянський Союз, як державу з плановою, командною економікою, де роль державного управління була більшою, ніж у капіталістичних країнах.

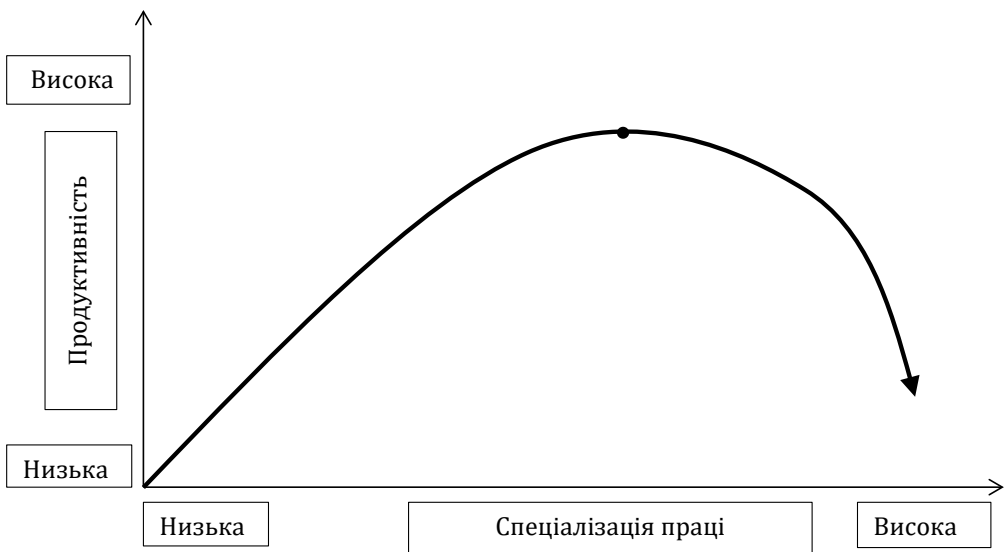
Безперечно, впровадження спеціалізації – історично обумовлений процес, який сприяв розвитку держав та їх економік, але чи завжди вона спричинятиме лише позитивні наслідки.

Цікавим і корисним, на нашу думку, є відображення впливу спеціалізації на продуктивність праці Девідом Робінсом та Стефаном Де Ченцо [6, с. 213]:

Аналізуючи даний графік, можна зробити такі висновки: 1) спеціалізація праці має значний вплив на її продуктивність; 2) вплив спеціалізації на продуктивність праці проявляється у зростанні продуктивності праці, або ж її спаді; 3) існує рівень спеціалізації, який надає найбільшу користь продуктивності праці – найефективніший; 4) введення спеціалізації від початкового етапу до рівня найбільш корисного, здійснює значний позитивний вплив на продуктивність праці; 5) надмірна спеціалізація несе відвертий негативний вплив на продуктивність праці.

Досліджуючи значну кількість наукових праць, які стосуються організації діяльності прокуратури у цілому та спеціалізованих прокуратур, як складової системи прокуратури, привертає увагу одна із основних причин, про яку зазначають науковці (В. В. Сухонос, Л. Р. Грицаєнко, О. Р. Михайленко, М. В. Руденко), яка зумовила формування спеціалізованих органів прокуратури – екстериторі-

альний підхід до здійснення функцій. Як зазначає В. П. Рябцев [7, с. 104], «створення військових, транспортних і природоохоронних прокуратур з прирівнюваним статусом до територіальних прокуратур об'єктивно обумовлювалося тим, що мала місце задача постійно виконувати функції прокуратури в специфічних сферах правових відносин, які не залежать від територіального поділу країни. У цих сферах організуються і діють господарські і державно правові структури, закономірності формування й функціонування яких безпосередньо не пов'язані з територіальним устроєм, і не обмежуються адміністративно-територіальним поділом країни». «Принцип організації таких прокуратур умовно можна назвати виробничим оскільки базові правовідносини та ті, які реалізують їх господарські, державно-правові структури, організуються на інших принципах (лінійний принцип організації управління залізницями дорогами, принцип порту приписки і басейновий принцип на морському і річковому транспорті, позатериторіальний – окружний, гарнізонний, група військ і т. ін. принцип організації збройних сил)» [7, с. 104]. Варто додати, що раніше цю думку посилювали повноваження прокуратури здійснювати нагляд за законністю у цих та інших сферах правовідносин. Однак вона вдало впису-

ється у сферу повноважень прокуратури здійснювати розслідування (на 2017 рік), а також нагляд за розслідуванням органами слідства злочинів у специфічних сферах, де суспільно небезпечні діяння та їх наслідки також мають екстериторіальний характер.

Паралельно з цим в Україні та світі спеціалізовані органи прокуратури створюються з огляду на низку інших причин.

Зокрема, через підвищення ефективності діяльності прокурорів, а також набуття експертних знань у визначеній предметній сфері через концентрацію зусиль на ній протягом тривалого часу. Спеціалісти можуть зазвичай працювати швидше, ніж ті прокурори, які мають загальну сферу відання (останніх називають генералісти), через те, що вони здебільшого знайомі з відповідними задачами.

Спеціалізація також дає позитивні наслідки не тільки для спеціалізованої ланки, а й для загальної, адже прокурорам не доводиться працювати із справами та навчатися усіх аспектів специфіки кримінального судочинства у особливих сферах, а також особливостям законодавства, яке регулює питання доказів у специфічних справах [8, с. IV].

Значна перевага спеціалізації – це покращення якості прийняття рішень (decision making). Експерти, у більшій мірі, здатні приймати рішення на основі необхідних знань, які характеризуються інформативністю, та у меншій мірі допускають значні помилки. Водночас не знайдено вагомих підтверджень того, що спеціалісти менше піддаються дії «когнітивних ілюзій» у порівнянні з «генералістами» [8, с. IV].

Важливою позитивною рисою спеціалізованих органів є також швидкість роботи. Дійсно, спеціалізовані органи показували кращі результати швидкості роботи із справами, що додатково впливало на інший позитивний момент – зменшення рівня процесуального виснаження постраждалих осіб. Наприклад, у Австралії, після формування спеціалізованого органу прокуратури в сфері ста-

тевих злочинів, час провадження по відповідних справах скоротився на 32%, у період з 2005 по 2009 роки [8, с. 34].

Вигідною для здійснення правосуддя рисою визнається також більш тісна і налагоджена взаємодія прокурорів спеціалізованих органів прокуратури із слідчими від самого початку розслідування у справі. Необхідно зазначити, що в інших країнах кількість позитивних відгуків щодо роботи прокурорів-спеціалістів з боку представників поліції, які працюють з ними, також знаходиться на високому рівні. Високо оцінюється робота прокурорів спеціалізованого органу також і в судах, що, крім іншого, виявляється у вироках, де суд ставав на сторону обвинувачення [8, с. 34].

Крім того, сильний позитивний вплив на хід проваджень зумовлюється, тим що, за необхідності до розслідування та всіх інших стадій провадження долучається ціла прокурорська команда.

Важлива риса спеціалізації органів прокуратури, або ж внутрішньої спеціалізації в територіальних органах наведена сербським дослідником Міланою Пісаріч, а саме, на її думку, вміння працювати з особливими типами доказів. Дослідниця підтримує ідею запровадження спеціалізованих органів поліції, прокуратури та судів у сфері кіберзлочинності. У випадку спеціалізованих органів протидії кіберзлочинності – необхідні серйозні знання для роботи з електронними доказами [9]. Ця думка дійсно варта уваги, адже далеко не кожен поліцейський, прокурор чи суддя якісно прийме рішення по питаннях доказування, коли сліди злочину містяться в апаратному забезпеченні (hardware) або в програмному забезпеченні (software). Зі свого боку, хочеться додати, що розслідування у кіберпросторі нерідко має труднощі в отриманні доказів, враховуючи транснаціональний характер злочинності. Розпочинати пошуки зловмисників інколи доводиться із визначення часового поясу, де вони розміщуються, досліджуючи характерні ознаки застосованої лексики (за наявно-

сті тексту в електронній формі) та аналізуючи історії близьких за природою правопорушень. Така сама ситуація можлива і в інших сферах: транспорт і комунікації, екологія, війська – їх організація, застосування та озброєння та ін.

Вагома риса спеціалізованих прокурорів – бачити зв'язки між кримінальними справами, які, на перший погляд, є не пов'язаними. Так, за даними Контртерористичного комітету Ради Безпеки ООН, неспеціалізовані прокурори (у сфері тероризму) зазвичай не помічають зв'язків справ у їхньому провадженні із існуючими терористичними загрозами. Виявити такі зв'язки зазвичай не просто, а тому неспеціалізовані органи потребують щонайменше додаткових тренувань та співпраці із контртерористичними органами для встановлення зв'язків між криміналітетом і тероризмом [10, с. 9].

Можна погодитись, що звичний контакт із конкретною категорією справ буде сприяти накопиченню досвіду, що робить спеціаліста-прокурора на вищому рівні здатним оцінити сильні та слабкі сторони справи, передбачати та реагувати на тактику захисту у змагальному судочинстві, більш впевнено та краще відчувати і спілкуватися з постраждалими.

Зі свого боку, вважаємо за можливе виділити низку переваг, які зумовлюють формування спеціалізованих органів прокуратури, а не застосування виключно внутрішньої спеціалізації у територіальних органах (управлінь, департаментів, відділів або індивідуально прокурорів):

- концентрація зусиль і ресурсів на визначній сфері правовідносин, на процесах, які мають ознаку значного публічного інтересу. Адаптація прокуратури до процесів у країні;

- застосування нових підходів до організації органів, які є необхідними для потреб роботи. Цей аспект може поєднуватися із ситуацією, коли на переформування всієї системи прокуратури немає часу, однак з огляду на публічний інтерес необхідно діяти. Крім того, досвід засто-

сування нових підходів може бути використаний щодо інших складових системи;

- можливість екстериторіальної роботи, незалежно від адміністративно-територіального поділу держави;

- за необхідності встановлення особливого правового статусу для органу та організаційних особливостей з метою пристосування до особливих умов роботи;

- накопичення і збереження досвіду та спеціальних знань органом, а не лише індивідуально прокурорами, що дозволяє також краще набувати знання новим спеціалістам, а також меншою мірою залежати від кадрових змін;

- налагодження внутрішніх координаційних і субординаційних зв'язків між спеціалістами, командна робота яких за визначенням має бути потужнішою у порівнянні із спеціалістом-індивідуалом або групою прокурорів-спеціалістів, тимчасово залучених до спільної діяльності;

- налагодження стійкої співпраці з іншими правоохоронними органами, органами судової влади, громадськістю, яка формується не лише між індивідуальними працівниками, а між органами у цілому;

- формування спеціалізованого органу прокуратури дозволяє у необхідних випадках посилити принцип незалежності прокурорів, які включені до штату спеціалізованого органу. Наприклад, особливості організації військової прокуратури відповідно до утворених гарнізонів, а також її особлива централізована структура здебільшого забезпечують ці спеціалізовані органи від місцевих впливів. Особлива «автономність» спеціалізованої складової системи прокуратури спостерігається також і у правовому статусі САП відповідно до Закону «Про прокуратуру» від 14.10.2014.

Таким чином, можна стверджувати, що спеціалізація органів прокуратури має позитивні риси, які посилюються також спеціалізацією прокурорів індивідуально, що в цілому підвищує ефективність роботи системи прокуратури та сприяє позитивному оцінюванню її роботи з боку громадськості. Разом

з цим обов'язково треба враховувати, досліджувати та працювати над усуненням ризиків, пов'язаних із спеціалізацією органів прокуратури.

1. Спеціалізація несе ризик неефективного розпорядження (менеджменту) ресурсами в системі правосуддя. Про це зазначається, наприклад, австралійськими дослідниками [33, с. VI]. Вважаємо, що усі складові системи прокуратури, загальні територіальні органи та спеціалізовані органи виконують важливі функції. Несправедливий, невідповідний публічним потребам і вимогам часу розподіл фінансових, трудових, матеріальних ресурсів між складовими системи прокуратури буде відображений на діяльності системи у цілому та її складових окремо. Розподіл фінансування та інших ресурсів потребує періодичного контролю та корегування відповідно до потреб. Особливо враховуючи, що при наявності багатьох спеціалізованих компонентів система прокуратури має складнішу структуру у порівнянні із «звичайною» триланковою системою загальних органів.

2. Можливі ризики із залученням кадрів. Так, робота у спеціалізованих органах прокуратури, у порівнянні із загальними, може характеризуватись привабливістю, або ж, навпаки, не популярністю та не престижністю. Для забезпечення якісного функціонування прокуратури як єдиної системи інтерес потенційних кадрів у службі в спеціалізованих органах прокуратури має знаходитись на необхідному рівні.

3. Невраховання розташування та питань взаємодії із органами, з якими спеціалізованим органам прокуратури необхідно постійно та активно співпрацювати (органів досудового розслідування, судів та ін.).

4. Потенційний ризик обмеженого бачення суспільно небезпечних явищ, важливих питань, над якими ведеться робота, та шляхів їх вирішення спеціалізо-

ваним органом, через надмірну концентрацію уваги на типових предметах або галузях діяльності.

Окремо варто зауважити, що на функціонування та очікування від діяльності спеціалізованих органів суспільством будуть впливати зовнішні чинники, які не впливають із природи спеціалізації. Це, наприклад, взаємодія з іншими органами держави, передусім тими, які здійснюють негласні слідчі (розшукові) дії, досудове розслідування, та тими, які у підсумку постановляють вирок.

Такі ризики мають враховуватись при формуванні спеціалізованих органів прокуратури. Варто сказати, що сьогодні у науковому співтоваристві йде активна дискусія щодо перспектив формування спеціалізованого антикорупційного суду. З огляду на майбутню взаємодію цих судових органів з органами САП та НАБУ не можна не зазначити про необхідність системного підходу до їх формування, особливо враховуючи можливість розміщення першої та наступних інстанцій лише у м. Києві. Ризик може ускладнити взаємодію у спеціалізованій антикорупційній системі, особливо із складовими у регіонах. Про такий ризик зазначає у тому числі М. І. Хавронюк [11].

Таким чином, спеціалізація органів прокуратури, з одного боку, може підвищити ефективність діяльності всієї системи прокуратури, водночас така організація компонентів у системі прокуратури може й мати певні ризики. Однак, на нашу думку, позитивні риси спеціалізації органів прокуратури доводять перевагу її здійснення, а ризики є такими, які можна завчасно або поступово зменшувати. Вважаємо, що у майбутньому може виникнути необхідність формування навіть раніше не існуючих спеціалізованих органів прокуратури, наприклад, у сфері кіберзлочинності або інтелектуальної власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

2. Руденко М. В., Мельник О. В. Спеціалізовані прокуратури як складова прокурорської системи України. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Право. 2013. Вип. 15. С. 153–157.
3. Економічна теорія. Політекономія: підручник. За ред. В. Д. Базилевича. 7-ме вид. К.: Знання-Прес, 2008. 719 с.
4. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов Переводчик: Петр Ключин. Москва: Эксмо, 2016. 1056 с.
5. Латфуллин Г., Никитин А., Серебренников С. Теория менеджмента: учебник для вузов. 2-е изд. Стандарт третьего поколения. СПб.: Питер, 2014. 464 с.
6. Робінс, Стефан П., Де Ченцо, Девід А. Основи менеджменту. Пер. з англ. А. Олійник та ін. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 671 с.
7. Прокурорський надзор: учебник. Под ред. А. Я. Сухарева. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Норма. М, 2008. 464 с.
8. Parkinson P. Specialist prosecution units and courts: a review of the literature. Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse, Sydney. Commonwealth of Australia 2016. URL: <https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/getattachment/9465428b-498b-4007-be10-c66c991c282c/Specialist-Prosecution-Units-and-Courts-A-review-o>.
9. Pisarić M. Specialization of Criminal Justice Authorities in Dealing with Cybercrime. VARSTVOSLOVJE. Journal of Criminal Justice and Security. 2017. № 2. P. 230–242. URL: https://www.fvv.um.si/rV/arhiv/2015-2/07_Pisaric_rV_2015-2.pdf.
10. CTED practitioners' seminar on «The Role of the Prosecutor in Terrorist Cases» (Algiers, 5–7 June 2012). URL: <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2012/2012-06-prosecutor-terroristcases-algiers.pdf>
11. Хавронюк М. І. Як би нам створити ВАС? URL: <https://dt.ua/LAW/yak-bi-nam-stvoriti-vas-.html>.

Yeremenko Y. The theoretical foundations of the prosecution unit's specialization (socio-economic nature, benefits and risks)

The paper reviews the specialization of prosecution units in Ukraine. The issues of this paper are actual due to the history of the prosecution in this country, which has examples of the formation of various types of specialized prosecution units. Such as (in Ukraine were created): transport prosecutor's office (including specialized units at the sea, river, railways, air transport), environmental and environmental prosecutor's office, special procurator's offices on special (secrete) objects, labor prosecution units, the Pripyat special prosecutor's office, special prosecution units in the penitentiary institutions, etc.

Particular attention is paid to the nature of the specialization in accordance with the principles of management. The author notes that specialization is the characteristic of organizations, either they are profitable or non-profitable, public or private. The goal of their specialization is to increase the efficiency and productivity of the organization. It is confirmed by many well-known scientists who studied the management of enterprises and government agencies. The paper shows the vision of specialization by such world renowned scholars as Adam Smith, Henry Fayol, Max Weber. However, the author emphasizes that the level of specialization should be reasonable. The excess of the required level of specialization negatively effects on the efficiency of work. At the same time, well thought-out specialization directly increases the efficiency of work.

The research indicates the internal specialization in the prosecutor's office in Ukraine, for example prosecutors in the area of drug crimes. At the same time, there is a specialization of entire prosecution units. There are specialized military prosecutors, as well as Specialized Anti-Corruption Prosecutors, in addition to the territorial units in the prosecution system today. The author carried out a research of how the general principles of specialization are implemented in the prosecutors system of Ukraine. Special attention is paid to the advantages and risks of the specialization of the prosecution system.

The researcher's conclusion demonstrates that the risks of forming specialized prosecutor's offices can be reduced, while many positive features of specialization are worth of their realization.

Keywords: prosecutor's office, specialization, specialized agency, organization, efficiency.

Стаття надійшла до редакції журналу 19.11.2017 р.